www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 231), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXIX. ЧИСЛО 216. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ПЯТНИЦЯ, 16-го ВЕРЕСНЯ 1921. VOL. XXIX. No. 216. JERSEY CITY, N. J., FRIDAY, SEPTEMBER 16, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

АМЕРИКА РОБИТЬ ПРОПОЗИЦІЇ ДЕРЖАВАМ В СПРАВІ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВАШІНҐТОН, 14. вересня. — Секретар стейту Гюз вислав іменем Злучених Держав пропозиції до чотирох головних держав і до Китаю в справі точок, які малиби бути порушені на наближаючійся конференції держав у Вашінґтоні, на котрій, як відомо, мають говорити про зменшенне видатків на зброєння і про справи Далекого Сходу і Тихого Океану.

Межи инчими справами, які мають бути порушені на конференції, є справа територіяльної цілости Росії і справа запевнення цілости Китаю.

Так як сі пропозиції поставлено уже на основі виміни нот межи урядами Злучених Держав і других держав, що мають брати участь в конференції, то американський уряд сподіється, що його пропозиції приймуть без поважних змін.

СТРАШНИЙ ВИБУХ НАФТОВОГО ЗБІРНИКА.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 14. вересня. — В північній фабриці рафінерського підприємства Атлентик Ріфайнінґ Ко., на Трийцять другій вулиці і Пасаанк Евеню вибух учора по полудни великий збірник нафти, від чого погибло десятеро людий на місци, а 28 було тяжко попарених. Всі жертви вибуху працювали в рафінерії. Межи погибшими є: Йосиф Влодовський і Михайло Глобус.

Збірник, що вибух, належав до батерії 16 збірників в північній части фабрики. Сього дня працювало лише чотири збірники, тоді як другі робітники власне пересували на друге місце. Яких трийцять робітників стояло на верхах збірників і працювало. Нагло від одного збірника рознісся страшний гук вибуху, і стовп горіючої нафти кинувся у воздух на яких 200 стіп в гору.

Осягнувши вершка свого вибуху, нафта розбилася в горі немовби на віяло і страшним огненним дощем впала на працюючих у споді робітників. Робітники не могли ратуватися. Для них лишився лише невеличкий прохід межи збірником та пожарною будкою. Тут їх спіймав огонь, і тут во погоріли.

Горіюча нафта падала з воздуха на убранне робітників, що працювали в других частях фабрики, перемочувала їх убранне в одній хвилі, запалювала; горіючи вони гнали по подвірю фабрики, кричучи з муки, поки хтось не звалив їх на землю і задушив огонь.

Богато робітників працювало в многих підземних хідниках фабрики. Але й сюди горіюча нафта заплила потоками через входи, відтинаючи в той спосіб дорогу робітників і пійманючи їх під землею немовби в западню. Горіючий олій земний падав навіть на дальші части фабрики, де робітники навіть не знали, що сталося, і де вони горіли, заким могли зорієнтуватися.

Зараз по вибуху зателефоновано по ратункову стацію і пожарну сторожу. Ратункова стація забрала усіх попарених робітників до шпиталів, а пожарна сторожа через кілька годин змагалася з пожаром, щоби його не допустити поширитися на другі збірники.

ЛІНЧ МУРИНА.

КОЛАМБІЯ, Лунзіяна, 14. вересня. — Буцімто за напад на Сиднея Мангайма, зелізничого урядника на двірци, злінчовано нині Мурина Гилмена Говмса.

Мурина арештував шериф Дж. Е. Меккленгеген і провадив його безпечно до арешту, коли на нього напала товпа з яких 500 людий, перемогла його і відобрала арештанта. Опісля товпа повісила Мурина на телеграфічним стовпі перед двірцем, де він мав напасти на Мангайма. До повішеного уже звірська товпа віддала цілу сальву вистрілів, а потім ще відтяла тіло і спалила.

Шериф заявив, що як він арештував Мурина, сей признався йому, що він зі ще одним Мурином напав був на зелізничий уряд на двірци в цілі рабунку, а коли агент зелізниці боронився, вони його збили. Другий Мурин утік. Шериф пішов на місце, де йому показав Мурин, і найшов мішочок зі срібняками, які мали бути забрані зі зелізничого двірця.

ДУМАЮТЬ ВИБИРАТИ НОВОГО ПРОВІДНИКА СЕНАТУ.

ВАШІНҐТОН, 14. вересня. — Супроти сього, що сенатор Лодж, дотеперішний провідник сенату, буде занятий конференцією в справі зменшення зброєнь і Тихого Океану, яка має початися в половині падолиста, сенатори думають вибрати нового провідника републиканських сенаторів. Має ним стати Ватсон, сенатор з Индіяни.

КОМІТЕТ СЕНАТУ НАД ПОДАТКАМИ.

ВАШІНҐТОН, 14. вересня. — Хоч сенат розїхався на вакації, мимо сього ріжні комітети палати радять дальше. Межи инчими радить також комітет фінансового комітету, укладаючи нові проекти податкового закона, який має бути предложений під обради конґресу зараз по отворенню осіннього засідання.

Межи инчими проєктами, які сей комітет уже приняв, є пропозиція задержати податки від перевозу людий і товарів через цілий 1922. рік, але зменчити його до половини. Рівночасно хочуть знести податок на предмети розкоші.

ЗОРҐАНІЗОВАНІ БУРЛАКИ ХОЧУТЬ РОЗВЯЗУВАТИ ПИТАННЄ БЕЗРОБІТТЯ.

Л. Френсиз Шіі, секретар орґанізації бурлак, так званої „Гобов Юніон", котра удержує свій офіс у Вашінґтоні, вислав до секретаря (мінсітра) праці Дейвиса листа, в котрім жертвує йому свою поміч в розвязці питання безробіття.

Він каже, що його орґанізація виготовила і виробила плян, після якого можна помогти „нефаховим, неграмотним, бурлакуючим мущинам і хлопцям, які ніколи не мали нагоди". Він заявляє, що на бажанне секретаря предложить йому сей плян.

ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН РОЗДІЛЮЄ РОДИНУ

У второк в нюйорськім порті відбулася жалібна сцена межи іміґрантами, коли вісімнайцятьлітний Лоренс Гавман, родом з Югославії, всідав під сторожею на французький корабель „Паріс", котрий мав його забрати назад до Европи, бо число іміґрантів з його краю уродження уже було виповнене. Він виїхав до Америки разом зі своїми родичами і пятьма братами. Коли однак прийшлося всідати на корабель в Гарі, у Франції, Лоренс не міг всісти з рештою своєї родини, бо він власне тоді захорів. Мусів лишитися у Франції, звідки виїхав в пару неділь по родині. Коли однак приїхав до Америки, тут іміґраційні власти повідомили його, що буде мусів вертати домів, бо число югославянських іміґрантів уже виповнене. Родина остає в Америці, а хлопчина вертає до краю.

ХОЧУТЬ ДЕПОРТУВАТИ ЗАЛОЖНИЦЮ.

В нюйорськім іміґраційнім уряді сталася така пригода: Який тиждень тому сюди приїхала Кароліна Вонтробська, польська 21-літна іміґрантка, але іміґраційні власти казали її завернути до Польщі, бо місячне число польських іміґрантів уже було виповнене. Тоді її сестра Стефанія, котра вже з давна живе в Америці, наняла адвоката, але сей не потрафив переконати іміґраційні власти, щоби її позволили висісти на беріг, хоч вона має аж три сестри в Америці, які готові опікуватися нею. Послідної пятниці Стефанія добула собі дозвіл відвідати свою сестру на Елис Айленд. Підчас видження Кароліна висмикнулася з Елис Айленд. Її утечу іміґраційні власти відкрили аж вечером. Вони зараз пішли до Стефанії, жадаючи, щоби вона видала місце побуту своєї сестри. Коли оя відмовилася се зробити, іміґраційні власти забрали її на Елис Айленд, де її сказали, що будуть її держати, доки вона не скаже де її сестра. Коли вона не скаже, то вони відішлють її до Польщі на місце її сестри. Тут Стефанія почала голодівку, і не їла через суботу, неділю і понеділок. В понеділок її повели на переслухание, підчас котрого вона мало не зімліла з простріленою грудию. Нещасне ослаблення. Все таки вона не ний мав 25 літ. Надіємося, що судове слідство вияснить що сказала, де є її сестра. Власти випустили її за запорукою і під опікою її адвоката.

СТУДЕНТ ХОЧЕ УЧИТИСЯ І ГОТОВ СЕБЕ ПРОДАТИ НА 1 РІК.

Сид Карлстен, студент Илинойського Університету в Шікаґо, оголосив, що він потребує на науку 1,200 долярів, і тому готов продати себе, щоби дістати сю суму. Він готов продати себе на рік і годиться робити всяку роботу, яку йому скаже робити той, що схоче його купити.

МОЛОДИЙ, АЛЕ „МНОГОНАДІЯНИЙ"

Нюварська поліція арештувала в второк в ночи Леонарда Гофмана, девятнайцятьлітного хлопчину, котрий признався до поповнення 80 рабунків склепів та заїздів для автомобілів (ґаражів) протягом послідного півтора року. Чотирох детективів глядало і слідкувало за Гофманом через два тижні, сподіючися найти небезпечного опришка. В його домі в Нюарку, Ню Джерзи, найшли шість наладованих револьверів, скринку куль і скринку з начинням до вломів. Поліція ще більше зацікавилася, коли в пивниці його дому найшла правдиву ґалерію стріляння. На велике здивоване поліції Гофман показався хлопчиною, котрий важить усего 110 фунтів. Він має бути небезпечним вломником, який рабує дуже зручно, вміє вломитися з простим кишеньковим ножем до всякого замкненого будинку, і вийти з нього, також при помочи ножика. Він говорив поліції отверто про свої вломи, і з хвалькуватостю показував, як він розуміє на зелізі, сталі, як він знає механіку, хоч її ніколи не вчився.

ДРУГИЙ ГЕНЕРАЛ СТОЛЯРЕМ.

З Мадярщини доносять: Бувший генерал австро-угорської армії Томаші, командант випадових відділів в Перемишлі а патріотичного австро-угорською пресою названий „львом Перемишля", отворив на днях столярську майстерню. По упадку Перемишля він попав в полон. В російському полоні навився столярства, але опісля втік з Росії на Мадярщину. Підчас перевороту станув на службу у Каролія. Колиж Горті (теперішний президент) не прийняв його тепер в свої ряди, ексцеленція кинувся до ремесла, якого навчився в полоні.

Що то війна не наробила! Але цей генерал ще добре виграв, бо в Росії давні генерали рубають дрова, є фірманами або числять на улицях чоботи.

ЗАГАДОЧНА СМЕРТЬ СИНА ПОЛКОВНИКА У. Г. А. МАРИНОВИЧА.

Дня 14. серпня ц. р. о 5-ій годині пополудні найдено в саді Білінського, властителя села Заріче, мостинського повіту, труп асиня Мариновича, полковника УГА. і властителя села Іванки, яворівського повіту, з котрого вона мало не зімліла з простріленою грудию. Нещасне ослаблення. Все таки вона не ний мав 25 літ. Надіємося, що судове слідство вияснить що сказала, де є її сестра. Власти випустили її за запорукою і під загадочну смерть молодого опікою її адвоката. чоловіка.

БОДАЙ ТО БУТИ МАЛОПОЛЬСЬКИМ ПАТРІОТОМ.

В селі Васильківцях гусятинського повіту згинула від крісової кулі жінка громадського секретаря Куніцкого, дзялача кресового і аґітатора. Всі обставини, а то й докази зібрані промовляють за сим, що жінку вбив сам Куніцкі. Та завдяки його становищу в національній ерархії, ходить він до сьогодня на волі, бо як впевняє дехто зробив се в пянім стані". Ладні порядки і ладна справедливість!

ЧЕРНИ ПРО АДМІНІСТРАЦІЮ НА ПРИКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Чеський президент міністрів Черни відбув, як відомо, поїздку по Прикарпатській Україні. Дня 21. с. м. приїхав він до Ужгороду, оглянувши вже перед тим головніші урядові центри і положені поблизу їх фабрики. В промові, яку чеський премієр міністрів виголосив до зібраних в Ужгороді урядників цілого краю, висловився він про адміністрацію краю з незвичайними похвалами. Говорив він, що усі нарікання на адміністрацію Прикарпатської України безпідставні, вражає тільки недостача з життя урядників з адміністративним апаратом.

МАСАРИК СТУДІЮЄ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ.

Пражська „Соц. Будучність" доносить, що президент чеської републики Масарик по свойому повороті з Капрі студіює матеріяли, які відносяться до Прикарпатської України. Звязане се з обсадою становища майбутнього губернатора сього „автономного" краю.

З ТРАҐЕДІЇ РОДИНИ.

В зимі цего року, в місяци марті засудив окружний львівський суд молоденьку Софію Мулярчуківну на три роки тяжкої вязниці за це, що буцім то показувала українським жовнірам підчас боїв у Львові польських леґіонерів, яких розстріляно. Батька Мулярчуківної розстріляли Поляки за це, що брав участь в боях у Львові, брат її пропав без вісти. Лишилася в неї дома тільки стара мати і старша сестра. І цю сестру затягнули оноді бандити Циган і Холева на вулиці Сенявських до недокінченої будівлі каменниці, там їй заткали уста, звязали і насилували. Мулярчуківну відвезено до шпиталю. В хаті лишилася тільки стара мати.

ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ У БОЛЬШЕВИКІВ

У більшовиків можна вже мати 10 десятин свого власного грунту. Далі більшовики позволили мати свій власний дім з меблями але лише 1 дім на особу. Можна його й переподувати.

ПАПА ПИШЕ ДО ПОЛЬСЬКИХ „БІСКУПІВ".

Папа римський написав недавно лист до польських епископів, в якім напоминає, їх щоби не мішалися до політики. Видко, як вони дбають про Церков, коли аж папа потребує їх опамятувати.

ЛІҐА НАРОДІВ ВИБРАЛА СУДІВ ПОСТІЙНОГО МІЖНАРОДНЬОГО СУДУ СПРАВЕДЛИВОСТИ

СУД БУДЕ ОТВЕРТИЙ ДЛЯ ВСІХ НАРОДІВ.

ДІЯЛЬНІСТЬ СУДУ МАЄ ЗАЧАТИСЯ З НОВИМ РОКОМ В ПАЛАТІ МИРА В ГАЗІ, СТОЛИЦІ ГОЛЯНДІЇ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 14. вересня. — Збір Ліґи Народів вибрав сьогодня членів Постійного Суду Міжнародньої Справедливости і в сей спосіб той перший світовий суд стався довершеним ділом.

Одним з членів світового суду вибрано горожанина Злучених Держав, Джана Бессета Мура, хотяй Злучені Держави не відповіли на запрошенне, щоби приняли проєкт світового суду.

Суд буде отвертий для всіх народів світа.

Вибрано отсих 11 юристів членами Постійного Міжнародного Суду Справедливости:

Лорд Роберт Баннатин Финлей, з Великої Британії.
Шарль Апре Вайс, із Франції.
Діонісіо Анцільотті, з Італії.
Джан Бессет Мур, із Злучених Держав.
Рафаель Альтаміра і Кравеа, з Еспанії.
Сенатор Руї Барбоса, з Бразилії.
Антоніо де Бустаменте, з Куби.
Макс Губер, із Швайцарії.
Б. С. Дж. Лодер, з Голяндії.
Дідрік Ґалтруп Ґедде Ніголм, з Данії.
Йорузо Ода, з Японії.

При виборах голосовано кілька разів. Всі присутні члени Збору голосували.

Зараз по виборі на Зборі, згідно з конституцією Ліґи Народів, вибір потвердила Рада Ліґи Народів.

Представники британських доміній жалувались, що від них нема у світовому суді ані одного представника, а натомісць від країв мови еспанської і португальської є аж трох судів (від Еспанії, Бразилії і Куби). Одначе представники сих держав не вважають, що вони мають забогато судів, бо їх є 16 і вони сподівались вибрати 4 судів.

Вибрані члени світового суду зберуться скоро на сесію і виберуть споміж себе президента.

Сподіються, що суд зачне свою діяльність з новим роком. Буде він засідати в Газі, столиці Голяндії, в палаті мира, побудованій заходом і записом Американця Ендру Карнеґі.

Річна платня судів буде виносити 15.000 голяндських флорінів (нормально понад $6.000, а після теперішньої виміни меньше як $5.000). Крім того суді діставати-муть додаткову платню вчасі сесії світового суду. Президент суду діставати-ме річно 60.000 флорінів і має постійно пробувати ив Газі.

ЗБІР ЛІҐИ НАРОДІВ ВІДДАВ ЧЕСТЬ ПАМЯТИ ІТАЛІЙСЬКОГО ПОЕТА ДАНТЕ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 14. вересня. — Збір Ліґи Народів продовжив сьогодня свою сесію о одну годину, щоби віддати честь памяти найбільшого італійського поета Данте, з приводу 600-літніх роковин його смерти в день 14. с. м.

По кількох промовах членів Збору, всі члени встали з місць і так стояли мовчки кілька хвиль, аби в той спосіб віддати честь памяти великого поета.

Член Збору Ліґи Народів, сер Дж. Реннелл Родд, британський амбасадор до Італії, у своїй промові сказав, що се є вельми знаменне, що перший світовий суд, Постійний Суд Міжнародньої Справедливости, стався ділом в 600-літні роковини найбільшого світового ідеаліста.

Член італійської делеґації, Вітторіо Шіяльоя, подякував Зборови за спомин в честь Данте, в горячій промові, в якій сказав, що Данте хотяй Італіянець, є поетом цілого світа і голосив ідеали, які Ліґа сподівається здійснити.

ПЕРЕД МИРОВИМИ ПЕРЕГОВОРАМИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ З ІРЛЯНДІЄЮ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 14. вересня. — Айрський самостійницький міністерський кабінет і парлямент („дейл еайреанн") зладили відповідь на запрошенне британського премієра Ллойда Джорджа на конференцію в Інверпес, в Шотляндії, 20. с. м.

Ся відповідь ще не вислана.

Нині Ірляндський революційний парлямент („дейл еайреанн") видав оповіщенне, в якому сказано, що парлямент зібрався сьогодня на приватну сесію, на якій прочитано лист айрського міністерського кабінету до Ллойда Джорджа, який принято одноголосно.

На тій сесії парляменту були всі члени присутні. Сесія тривала три годинн. Настрій був приваблений.

У рапорті із сесії сказано, що з огляду на можливу конференцію з британським правительством назначені отсі айрські делеґати: Артур Ґриффит, голова делеґації; Михайло Коллинс; Р. С. Бартон; Емон Даггеи; Джордж Гевен Даффі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕДПЛАТА.

Three cents the copy. Поодиноке число три центи.

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates. В Джерзи Сити і заграницею.

One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДАЙМО ВІДПОВІДЬ НЕ СЛОВАМИ А ДІЛОМ!

Вшехпольська шматка „Гвязда Полярна" таки на добре завзялася, щоби не остатися позаду „Народної Волі", а панове Виржаля докладають усіх сил, щоби їх ніхто не посудив, що вони гірші польські патріоти від пана Дамяна Бориска. Видно се з сього, що лише недавно польські письмаки висипалися помийною статтею на зусилля українських імігрантів в Америці помогти галицькому урядови в його акції коло увільнення західної України зпід польської неволі, а вже слідуюче число знов розписалося аж на довгій двошпальтовій статті про українське віче філадельфійских Українців в справі куповання бондів національної оборони Галичини.

Поправді кажучи, в сій статті нема нічого нового. Паново Виржаля пороху не придумали, а все, те що вони пишуть, ми могли читати уже передтим в українськім переводі в „Народній Волі". „Гвязда Полярна" переписує з „Народної Волі" аргументи проти позички і собі за п. Бориском остерігає „браці Русинуф", щоби бондів не купували, бо галицький уряд не має чим гарантувати виданих бондів. Потім „Гвязда Полярна" знов переводить назад на польське польський аргумент, вже нераз підношеним тим „поважним українським лісмем", — як казала „Гвязда Полярна", — „Народною Волею", і в друге остерігає „браці Русинуф", щоби вони не купували бондів, бо сі бонди не підуть на оборону Галичини, але на приватні видатки „пануф мініструф".

Мимо сього, що гроші, зібрані на бонди, не гарантовані, як каже „Народна Воля" і „Гвязда Полярна", і мимо сього, що українські імігранти в Америці не хочуть купувати бондів (так знов згідно каже „Народна Воля" і „Гвязда Полярна"), і мимо сього, що всі гроші зібрані (зібрані, хоч ніхто не дає!) підуть на приватні видатки віденських міністрів (так знов каже одноголосно і „Народна Воля" і „Гвязда Полярна"), мимо всего всего „Гвязда Полярна" уважає за свій обовязок звернути увагу польських імігрантів на агітацію „русінських кшикачів" (або як каже українське виданнє „Гвязди Полярної" — націоналістичних крикунів) і остерегти їх перед сею агітацією, звернеою проти Поляків, живучих на „сходніх кресах". Хоч „Гвязда Полярна" каже, що ніхто гроший дати не хоче на бонди, хоч всі гроші, в той спосіб зібрані будуть обернені на приватні видатки міністрів, мимо сього „Гвязда Полярна" уважає своїм польським національним обовязком трубити: „А затем чуй дух, Поляку!"

На польські відання наша словна відповідь буде коротка: Добре каже наш народ: „Видно, що ідемо, коли собаки брешуть!" Колиб наша справа стояла зле, колиб ворогам поводилося добре, колиб вони були певні свого лупу на українських землях, то вони не писалиб „Чуй дух, Поляку!". Тоді мовчалиб і „Рідний Край" і „Гвязда Полярна" і „Народна Воля". Лай Яцкових, Твердохлібів, Воржалів і всеї прочої лаї Бориськів буде лиш закликом до українських імігрантів в Америці, щоби вони ділом дали відправу загребущій Ляшні та її найманам.

НАЙВИСША РАДА І СПРАВА ГАЛИЧИНИ.

(Від власного кореспондента).

Вислід останнього засідання Найвисшої Ради Вам очевидно вже відомий з телеграм.

Скільки надій привязувано до сього засідання. Мала на ньому бути полагоджена передовсім справа Горішнього Шлеска, яка тепер є чи не найважнійшою справою міжнародної політики в Европі, — а крім того цілий ряд инших важних справ (відношенє держав антанти до Німеччини, війна між Туреччиною і Грецією і т. д.).

Одначе всі ті надії завели. Найвисша Рада в дійсности не полагодила ані одної справи так, щоб її вже можна було вважати полагодженою. „Полагодженє" полягало на тім, що одну справу признано ще недозрілою до полагодженя (прим. справу війни між Туреччиною й Грецією, — нехай, мовляв, ще далі бються!), другу відіслала до комісії, третю до знавців і т. д.

Найважнійша з тих справ, справа Горішнього Шлеска, мало не стала причиною розбитя Найвисшої Ради. Англія стала на тім, що на основі мирового договору Горішній Шлеск майже в цілости треба віддати Німеччині. Зате Франція домагається, щоби Горішній Шлеск віддати Польщі, бо инакше Польща не буде така сильна, щоби бути для Франції забезпеченнем проти Німеччини.

Не могучи погодитися, бо ані Англія ані Франція не хотіли відступити від свого, Найвисша Рада, щоб уникнути розбиття, рішила передати справу Горішнього Шлеска на рішенє Ради Союза Націй. Нехай Рада Союза Націй обміркує справу і видасть рішенє, а держави антанти сьому рішенню піддадуться.

Тепер почалася вже політична гра в Союзі Націй. Англія очевидно хотіла би, щоби Рада Союза Націй приняла таке рішенє, якого хоче Англія. Франція і Польща будуть знов очевидно тягнути в свій бік. Що з того вийде побачимо.

А в кождім разі вийде велике спізненє рішенє, якого населенє Горішнього Шлеска вже й не може дождатися.

* * *

Політичні противенства в Найвисшій Раді, які вибухли з такою силою в справі Горішнього Шлеска, мало доброго віщують для справи Галичини. Бо не знати, чи і в справі Галичини ті противенства не будуть таксамо великі.

Вже те, що Найвисша Рада рішенє в справі Галичини відкладає й відкладає, — вже те свідчить, що мабуть між державами антанти, передовсім між Англією і Францією, доси ще нема ясного погляду на те, що треба зробити з Галичиною.

Держави антанти признають, що Галичина знаходиться тільки під окупацією Польщі, та що вони мають видати рішенє про будучність сього краю, — одначе яке се має бути рішенє, з сього вони мабуть ще докладно не здають собі справи. Иншими словами: вважають справу ще „недозрілою". Бо як би вона була для них „дозріла", то повинні би вже раз полагодити її.

Від довшого часу держави антанти годують галицьке правительство необовязуючими обіцянками, що справа Галичини буде вирішена „в найблизшім часі". По кождім засіданню Найвисшої Ради ходять чутки, що вже на слідуючім засіданню Найвисшої Ради галицька справа прийде на чергу. Такі чутки ходять і тепер.

А тимчасом Польща катує український нарід.

Словом, не знаємо, коли Найвисша Рада приступить до вирішення галицької справи, і так само не знаємо, чи при вирішуваню її не проявляться такі противенства, як у справі Горішнього Шлеска, противенства, які знов опізнять вирішенє.

На жаль супроти сього зволікання держав антанти український нарід і його правительство безсильні. Можемо тільки пропа.увати перед політичним світом нашу справу, виказувати її слушність.

І се треба робити. Треба робити постійно, не зражаючися, не тратячи енергії.

За останні часи Польща богато втратила в опінії світа. Світ переконується, що ті цілари свободи", за яких виставляли себе Поляки, — се ненаситні розбійники, які хотять панувати над чужими землями і народами. І чим більше світ буде переконуватися про правдивий характер Польщі, тим більше він буде прихилятися до нашої слушної справи.

Гайдельберг, 15. серпня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

ДАНТЕ.

Тому 656 літ вродився був в Італії, в місті Фльоренції, Данте, котрий пізнійше став одним з найславнійших людий у світі. Прославився він яко найбільший поет Італії, а один з найбільших поетів у світі.

Помер він 14. вересня 1321 року і тепер Італія обходить 600-літні роковини смерти свого найбільшого поета.

Великий він яко поет, а для Італії ще більший він тим, що перший зачав писати простою італійською мовою і підніс її на степень літературної. Він батько теперішньої італійської літературної мови, яка панує вже 6 століть.

Сей нині такий славний син Італії за життя мусів втікати з рідного міста прекрасної Фльоренції (Фіренце) і жити яко вигнанець в надморському місті Равенні, тільки ізза своїх переконань, за які його рідне місто засудило було спалити живцем на стосі. Були часи, коли він дуже бідував і жив як жебрак. А нині в 600 літ по смерти його імя перше в Італії.

Але якби він був один з неписменних, яких в Італії тепер ще міліони, ніхто і не знав би, що колинебудь жив Данте. І він не міг би був піднести простої мови до степени літературної і вона не панувала-б 600 літ в італійській літературній мові як його імя в літературі й історії італійського народу.

Се показує, що значить грамотність в життю чоловіка і в життю народу.

Маленький Шевченко тяжко добивався яко невільний кріпак, щоби навчитись писма, а як навчився, добився нової, ще тяжшої неволі, але своїм писмом як і своїм терпінням збудив і відродив цілий свій невільний нарід.

Данте і Шевченко були генії, але терпіли і стали славні навіки через те, що були писменні. Через те, що пізнали світло і давали другим.

Аж як цілі народи візьмуть світло своїх генїів, не буде ані темноти ані неволі.

ДИПЛОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) РЕПУБЛИКИ У ВАШИНҐТОНІ.

Відділ II (фін.-торг.)
Ч. 163 — 21.

ОПОВІСТКА.

Хто хоче закупити БОНД ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ, нехай подасть точно своє імя і адресу та перешле гроші, або американські Ліберті Бонди на слідуючі способи:

1) Прямо на адресу: Diplomatic Representative of Galicia (2nd Dept.), 1901 Columbia Road, Washington, D. C.

2) а) Через Відділи та Братства Українського Народного Союза, Провидіння, Народної Помочі або Згоди Братств.

б) Через парохії української грецько-католицької Дієцезії.

....в) Через парохії укр. грецько-православної Дієцезії.

г) Через Окружний Комітет в Шикаґо і Лігу Ситезенів в Филаделфії, Па.

ґ) Через окремі місцеві Комітети, вибрані для сеї цілі на прилюдних зборах.

д) Вкінці через ті інші інституції, комітети та поодинокі особи, які виважуться відповідним уповажненнем від Місії.

Бонди виставлені на 5, 10, 25, 50, 100 долярів.

УВАГА: Хто зложив гроші, а не одержав в короткім часі бонда, нехай сейчас рекламує. —24

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ:

Д-р Березовський Д-р Мишуга

ГРОШІ НА БОНДИ

ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2ND DEP.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.

ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ, БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ

„ПРАВЕМ І ЛЄВЕМ".

Польський історик В. Лозінські написав тому кільканайцять літ прекрасну книжку в двох томах під наведеним вгорі написом. Там представив він на основі історичних документів життя-буття бувшої „злочинно-свавільної польської шляхти, котра не маючи весь час що робити, вправлялася в „воєнім ремеслі". Та вістря своєї шаблі звертала шляхта не так проти ворогів Річипосполитої, як радше проти „непокірного хлопства" (козацтва і українського народу взагалі), боролася проти свого власного державця, а також огнем і мечем полагоджувала сусідські спори. В цім „воєнім ремеслі" заправлялася не тільки світська шляхта, але й духовна (каноники, біскупи).

Згаданий В. Лозінські оповідає нам тільки про вчинки тої гулящої, свавільної, непосидющої шляхти „на Русі", себто в землях сяніцькій, перемиській, львівській, галицькій, але ми знаємо з инших історичних творів, що те саме ділялося на Волині, на Поділлю, на Київщині, а навіть на Лівобережю, де були маєтки ренеґата і гонителя Фараона українського народу кн. Яреми Вишневицького. Відомо, що тоді терпів український народ від шляхотських злочинників. З ним поводилися гірше, як з худобою. Тзв. „королевята" були абсолютними державцями тирнами в своїх маєтностях і робили там, що їм тільки подобалося. Для українського козака, а тим більше для селянина не було ніякого закону, хоч — що правда — твердого закону не було для нікого. Єдиним правом українського селянина була забаганка його пана. Право істнувало тільки для шляхтича, одначе й тут було все за сильнійшим. Слабший мусів коритися, або організувати силу для свого „правосудя".

Звичайною установою був в старій Польщі тзв. „заязд". Коли якийсь можний шляхтич мав яку ненависть до сусіда, або ворогував з ним, тоді збирав купу наємного війска, тзв. горських сабатів. Німців, дальше своїх слуг, а часто й селян зі своїх маєтностий і виправлявся війною на сусіда. Розуміється, це робилось так, щоби противника застати неприготованим. Зачиналися воєнні ділання, добування замку, противника, стрілянина з пальної зброї, часто й гармат. Коли вже здобуто замок, то починалася бійка в замку. Наступаючі вбивали оборонців, гайдуків свого противника, слуг, часто попадалося й дітям та жінці побідженого. Опісля йшло руйнування замку. Забирано й ладовано на приготовані вози все, що мало якунебудь вартість, одяги, меблі, посуду, проживні засоби, грабовано готівку, пліндровано церкву. Витязь палив замок і господарські будинки побідженого, а його самого, — якщо в час не втік, або не згинув в бійці, забирав противник в полон і закидав у свою власну вязницю.

Жертвою такого „заязду" падало не тільки особисте майно пана-шляхтича, але й його підданків, отже й ціле село чи місточко, що належало до пана. В деяких наших селах до нинішнього дня збереглися останки тодішнього розставлювання будинків. Звичайно хата, комора й стайня на одному кінці города, а стодола й обороги на другому. Це роблено тому, щоби в разі „заязду" всі будинки не впали жертвою пожежі, але щоби лишилася або хата або стодола.

„Заязди" були не тільки на панські маєтки, але й на церкви, костели, монастирі. Звичайно було дві партії між шляхтичами, що висували своїх кандидатів, чи то на монастирських ігуменів, чи на епископів і за це вели між собою вперту війну. Після „заязду" покривджений відплачувався своєм упоминовкою тим самим, — значить — робив нападна нього. Правда, що шляхтичеви оставала ще дорога права, та це були кпини з всякого права взагалі. Покривджений вносив скаргу до городських книг, відносився до короля, король закладав кавцію між противниками. Колиж прийшла справа перед трибунал, то звичайно сильнійший, маючи за собою війско, робив галабурду і уневожливлював всяке правосуддя. І так справа тягнулася літами, а сильнійший тимчасом користувався загарбаним добром, чи маєтністю. Можні шляхтичі насильно загарбували навіть „королівщини", т. зн. маєтности короля. Одним словом дорога права була дуже терниста і не доводила до нічого. Одно було певне — насильство, або як каже Міцкевич — „гвалт гвалтем сей опера". І той „гвалт" тягнеться червоною ниткою в історії старої Річипосполитої аж до її упадку. І те прагне розуміння, і те почуття законности перейшло в дальші покоління польського народу, як моральна спадщина по прадідах, котрі колись були справді великими в своїй сваволі.

Але чи ця „правна" установа, чи це звичаєве право кануло в пропасть століт?

Чи перевелися „заязди", чи вони не віджили? Коли читаємо польську конституцію, то бачимо, що Польща є модерною державою, але коли глянемо на дійсність, то ледви, чи можна так сказати.

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Українська газета „Канадійський Ранок" (виходить у Винипеґу) доносить:

Незабаром вийде друком в книжці вибір найкращих поем Тараса Шевченка в англійській мові.

Переклад доконав звісний українській суспільности канадійський учений Др. Александер Гонтер. В розмові Др. Гонтер про поетичну творчість Шевченка сказав, що чим більше вчитується в поеми Шевченка, тим більше робить на нього враження геній українського поета. Др. Гонтер знає українську мову і високо цінить її мельодійність та пристосовність до поезії. На думку Д-ра Гостера Шевченковим поезіям підходять своєю мельодією одні поезії шотлянського поета Бориса. І взагалі знаходить він богато схожостий найбільшого народнього поета Шотляндії й України. Др. Гонтер вичитував свої переводи відвічним Українцям. Всі вони подивляли його розуміне і відчуте поетичної душі Шевченка.

Також вичитував він свої переводи дібраним англійським ученим, котрі всі як один подивляли оригінальність, глибоку думку, мельодію і велику любов до України в поезіях Шевченка.

Цікаво тут зазначити, що ті поеми, котрі ми вважаємо за найкращі, також і їм найбільше подобалися.

Найбільше враженє зробили на них „Кавказ", „Наймичка", „До живих і мертвих", „Чернець" і деякі думки.

Ми радо ділимось цією вісткою з нашими читачами та загалом Українців, бо цей Кобзар Шевченка у такому знаменитому перекладі на англійське дасть спромогу познакомитись цілому англійському світови з українським геніем. Ми не говоримо з пересадою, коли скажемо, що переклад д-ра Гостера поезій Шевченка є найкращим перекладом поезій Тараса на якунебудь мову.

Виданням англійського Кобзаря має занятись одна з найбільших видавничих фірм в Америці.

Поміж поодинокі поезії будуть розкинені цікаві фраґменти з біографії Шевченка враз з кількома образками. Книжка буде коштувати около півтора доляра. Український загал буде впору повідомлений, коли появиться готова книжка.

НА УКРАЇНІ.

Як власна більшевицька преса потверджує офіціяльно заяву про знищення бандитизму на Україні.

Рівне, 23. VIII. Даємо сводку останніх відомостей про постання, взятих з більшевицької преси:

„Большевик". На губерніяльному зїзді робітників освіти соціялістичної культури в Київі т. Стерлін, звертаючи увагу на політичні обставини, в яких перебуває Радянська Україна, між иншим каже: „бандитизм" головне зло в життю України, виникаючий бандитизм перейшов в організований в отряди, штаб яких мститься за кордоном.

„Червона Армія", ч. 97, в статті „Урожай і бандитизм" закликає до боротьби з бандитизмом, який загрожує обороні урожаю.

„Вісти", ч. 108, в статті „Селянка і бандитизм" зазначує, що коли є багато жінок бандитів-ватажків банд (Маруся Никифорова, Маруся Соколовська і инші) і коли українські куркульські баби вміють перехоронювати бандитів та ріжними шляхами допомагати їм, то можна також селянку використати і для боротьби з останніми (секретні доручення, розвідки, сиґналізація червоної армії, видача бандитів).

„Вісти" ч. 233-5 в статті „Продподаток і Комнезами" констатує факт, що, не дивлячись на боротьбу з куркулівством, куркули ще дуже заховався в багатьох районах зовсім, не захоплений тиском комнезамів. Куркуль ще озброєний і не відмовиться від надії запанувати і навіть цілком встановити любі для його серця капіталістичні порядки і петлюрівський устрій. Бандитизм і до цеї пори уявляє з себе значну силу і підпору куркулівства.

„Комуніст" ч. 155 в замітці „В деревне" говорить про два завдання комуністичної партії на Україні: зібрати продналог і знищити бандитизм. Між иншим констатує, що розпорошений бандитизм уперто істнує в українському селі і... користується продовольчими заходами більшевицької влади з метою сіяти провокацію і викликати заворушення серед селянства.

„Большевик" ч. 102, пише: В Валківському, повіті на Харківщині останніми часами зявилося багато бандитів. Для боротьби з ними гуртуються окремі загони молоді.

Цього досить, щоби переконатися, як правдиві офіціяльні заяви про знищення повстання на Україні. (Українпрес).

ДО ВІДОМА НАШОГО ЗАГАЛУ.

Отсим подаєся до відома, що з днем 15. с. м. отворено Бюро Інвестиційне, задачею якого буде подавати нашим людям всякими інформації і поради в справах фінансовоматеріяльних. Особи користні з сих інформацій зволять звертатися на нижшу адресу, залучаючи кілька одного доляра на видатки і відповідь. 16,17

Mr. S. YADLOWSKY,
Box 53, Jersey City, N. J.

НА УКРАЇНУ

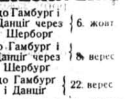

Прямі получення до всіх портів України. Добрий харч і подостатком. Осібні кімнати. Обширні місця на палубі. Всякі вигоди новітних кораблів.

RED STAR LINE
Кораблі відїздають кождого тижня
Pier 58-62 North River, New York

Finland	Антверп	1. жовт
Zeeland	Шербурґ	15. жовт
Kroonland	Плимут	17. верес
Lapland		27. верес
Samland	Гамбурґ	15. жовт
Gothland	Лібава, Данзіг	22 вересня

Лише 3-та класа:

AMERICAN LINE

Manchuria	до Гамбурґ і Данціг через Шербурґ	6. жовт
Mongolia	до Гамбурґ і Данціг через Шербурґ	8. верес
Minnekada	до Гамбурґ і Данціг	22. верес

WHITE STAR LINE

Adriatic	до Шербурґ і Савтемптон	5. жовт
Olympic		24. верес

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.
власник 116 кораблів—поемности 1,250,000 тон.
9 Broadway, New York City або місцевих аґентів

ПРОТЕСТИ ДО ЛІҐИ НАРОДІВ.

АМЕРИКАНСЬКІ І КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ, ВИКОРИСТАЙТЕ ХВИЛЮ ҐІНАГОДУ, ЩОБ ПОМОГТИ ВАШИМ БРАТАМ І СЕСТРАМ В РІДНОМУ КРАЮ!

З уваги, що сесія Збору Ліґи Народів має скінчитися ще сього місяця, ті українські орґанізації в Злучених Державах і в Канаді, котрі мали намір вислати протести проти продовжування польської окупації Східної Галичини, добре зробили, коли вишлють такі протести, хотяйби лиш дуже короткі, але зараз телеграфічною дорогою.

Протести писменні можуть прийти вже запізно для спонукання постанов Збору Ліґи Народів у справі Східної Галичини, але телеграфічні, вислані сього тижня, можуть наспіти ще в саму пору.

Всі телеграми просимо також присилати до „Свободи" для поміщення.

Телеграми можна адресувати так:

Dr. VAN KARNEBEEK, President Assembly League of Nations, Geneve, Switzerland.

ЗАМІТКА. — Каблеґрами можна також посилати по зниженій ціні, а саме за половину ціни (дідерд гаф рейт) або навіть яко каблеві листи (кейбел леттерс). Різниця в достаці каблеґрами є всего яких 24 годин, а в ціні велика.

КОЛИ ЗАМІРЯЄТЕ ВИСЛАТИ ГРОШ ДО КРАЮ,

або КУПИТИ шифкарту для себе або для родини, потребуєте ПОЛАГОДИТИ краєві нотарільні справи, або хочете найти собі БАНК для Ваших ощадностий, то пишіть або прийдіть особисто до:

BOSAK STATE BANK SCRANTON, PA.

ДОПИСІ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Бе дзвін тривоги!

Страшний суд прийшов на Україну! Чужинці опанували нашу землю! Віру нашу ганьблять, церкви зачиняють, мову нашу рідну, милу нам заборонюють! Чуєш, брате любий? Бе дзвін на тривогу з твого рідного гнізда, де твоя колиска стояла. Чуєш?

Просить нас наші батьки і мами, наші браття і сестри, щоби ми помогли їм скинути з них польські кайдани. Через свій уряд просять, аби ми позичили їм 100.000 долярів, купуючи бонди Галичини; а як не купимо, то щоби ми ублагали Найвисшу Раду Ліги Народів, аби світ позволив Україні вирізати всіх Українців в Галичині, бо, кажуть, краща смерть ніж ви, які лютий ворог наложив таке житте! Бо нема сил довше терпіти! Нема слів, бо висохли вже очі! Нема в грудях стогону, бо в них одна розяткана рана!

Чуєш, сестро? Твоя рідна мати старенька в судорогах зістигала на гробі свого сина, що впав у бою за Україну і за тебе, тоді, як ти на бали гуляла. Цить, не плач, бо слізми не оправдаєшся! Дай 100 долярів на бонд Галичини! Це оправдає тебе!

Де ви, славні онуки козацькі? Чи не чуєте, що бе дзвін тривоги у вашім ріднім краю? Народ наш там окрадений, кровю обагрений, у передсмертних судорогах просить, аби ми купили бонди Галичини.

Чи чуєте голос з могили наших славних предків: Володимира Великого, Святослава Хороброго, Данила, Сагайдачного, Наливайка і прочих? Вони нас просять і молять, аби ми помогли вирвати тяжкі окови!

В. Гасій.

ВАТЕРВЛІТ, Н. Й.

Примірна парохія.

Українці, згуртовані в парохії св. Николая у Ватервліт, кинулися з найбільшим запалом до піднису проти загарбання Польщею української Галичини. Підписалися всі до одного. Єсть уже пятьсот підписів. Коби так по всіх греко-католицьких громадах зробили, то прокляту Ляшню вигнали б зі Східної Галичини та з инших українських земель одну мідну свиню дали на Мазепинчину! Це ніщо!

Треба піднести, що підписують усі, в кого лише українське серце бється, хто лише родився на святій українській землі. Пятьсот українських душ з Лемківщини, з Прикарпатської України, з Галичини, з Холмщини і з Підляшя, поклали свої чесні імена в книгу житя Матери України, а на загибіль чужоложній Польщі. Це похвально! Це славно!

Хай Україні з кождої закутини землі Вашінгтона зроблять спис та зашлють його до Вашінгтону на заклик Ліги на неповинний український народ. І ті окови ми напевно пірвемо, коли станемо всі одною лавою і розкупимо бонди Галицької Держави. Але купуймо ті бонди скоро, без відкладання, щоби в протягу кількох днів наші представники у Вашінгтоні могли подати до загального відома, що вже є 10.000 долярів надвишки. Отце була би слава для Українців в Америці! На таку вістку наші вороги заяжкалиб, а наші мальки без розуму (чи то без штанів) з розпуки і встиду певно повивішувалися на сухій гиляці. От чого бажає наша українська справа!

Теперішна важна хвиля не узнає ніяких українських партій: ні радикалів, ні соціялістів, ні клерикалів. Тепер нас обовязує лише наша національна назва: Українець, Українка. Всі наші партійні справи і кличі ми мусимо в сю важну пору зависити на кілок і не виходити з ними на денне світло доти, доки не збудуємо своєї власної держави.

Коли ми не зрозуміємо цеї важкої хвилі, не станемо одним фронтом проти ворога і не розкупимо своїх українських бондів, то візьмемо на свою совість пятно Каїна і станемо вічними рабами та погноєм других народів. На той случай нашої власні діти будуть нас проклинати і кости наші з гробу викидати. А це страшне! Отож спішмо, щоб не було запізно! Всі ми, без ріжниці, мусимо мати бонд Галицької Республіки! Коли вернемося до старого краю, то цей бонд буде там свідоцтвом нашого патріотизму.

В. Гасій.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Українці не забувають про свою Вітчину.

Дня 4. вересня б. р. відбулися тут в церковній гали під ч. 127 Парк стр. збори братства св. Михаїла. Зараз по отворенню мітингу порушено справу купна фонду Західно-української Народної Республіки. Отже згадане братство ухвалило виасигнувати зі своєї каси $50.

Тепер я взиваю Вас, всіх Українців з Ню Гейвен, не засипляйте чекучої справи! Беріть собі приклад від инших свідомих Українців, а будьте певні, що прокляті Ляхи щезнуть з лиця української землі.

Хто тілько почувається правдивим Українцем і відчуває біль поневоленого народу з Східній Галичині, той повинен закупити хоч один бонд Галицької Республики. Не забудьмо, що тілько така позичка дасть нам змогу вигнати ляцьких катів на всі вітри, щоби з них і сліду не осталось.

Україна буде певно вільна, але ми працюймо, заки живемо, щоб злучити український нарід в одну свідому, ніким і нічим незахитану громаду.

Михайло Довгий,
секр. бр. св. Михаїла.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

На помощ рідному краєви.

Український Запомоговий Комітет в Пасейку одержав отсе писмо від У. Г. К. зі Львова:

Львів, дня 2. серпня 1921.

До Хвального Запомогового Комітету на руки о. Льва Левицького в Пасейку.

Чергову збірку дійсно незвичайно жертволюбивої пасайської громади в висоті 700 долярів ми одержали і згідно з бажанням жертводавців розділили її як слідує:

Українській Бурсі в Новім Санчи 50 дол.—48.000 Мп.; Українській Бурсі в Горлицях 50 дол.—48.000 Мп.; на Фонд допомоги Гуцулам 100 дол.—96.000 Мп.; на пресовий фон „Вперед" 50 дол.—48.000 Мп.; взагалі на цілі У. Г. К. 450 дол.—432.000 Мп.

— Разом, 700 дол.—672.000 Мп.

Ми дійсно не всилі висловити як слід нашої вдячности, жертволюбивим Громадянам, так жертводавцям як і ініціяторам всіх дотеперішних збірок і можемо лише заявити, що не богато є таких гуртків Українців у Америці, що так щиро і постійно приходить з допомогою вишеному старому краєви.

Дякуючи щераз за сей дійсно великий дар просимо славну Громаду й надалі не забувати про нас, та остаємо з повищим

ВИКОНУЮЧИТ ВИДІЛ УКР. ГОРОЖАНСЬКОГО КОМІТЕТУ У ЛЬВОВІ:

Др. С. Федак, голова,
В. Целевич, секретар.

IT'S TOASTED

The American Tobacco Co.

United States Lines

ВІДДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО ДО БРЕМЕН І ГДАНЬСКА

POTOMAC .....SEPT. 22, NOV. 5, DEC. 24
HUDSON .....OCTOBER 15, DECEMBER 3
PRINCES MATOIKA .....OCT. 22, DEC. 10

Коротка дорога до Чехо-Словакії і Галичини через Boulogne.

OLD NORTH STATE .....SEPT. 20
CENTENNIAL STATE ....OCT. 11, NOV. 25, DEC. 15
PANHANDLE STATE ....OCT. 25, NOV. 26, DEC. 27

Всі пасажири 3-ої кляси дістають кімнати з 2, 4 і 6 ліжками

ПРЯМО до CHERBOURG і BREMEN

Посьвіщні і найбільші кораблі від американського фльоту.

AMERICA .....SEPT. 28, NOV. 1, NOV. 29
GEORGE WASHINGTON .....OCT. 4, NOV. 8, DEC. 8

Зголошуйтесь до корабельних агентів

UNITED STATES LINES
45 Broadway, NEW YORK—Phone Whitehall 2050
ROOSEVELT STEAMSHIP CO.
MOORE & McCORMACK CO.
UNITED AMERICAN LINES
Менаджери Ґенаби
з рамени U. S. SHIPPING BOARD

ДАРОМ! ГОДИННИК З ЗОЗУЛЕЮ! ДАРОМ!

Чи Ви хочете мати сей гарний годинник з зазулею за „Ну-ну" лиш, який є дуже артистичне зроблений? Коли Ви хочете красше прикрасити Вашу кімнату, то тут маєте нагоду набути сей годинник зовсім даром. Другі фірми продають такі годинники по дуже високій цінї, а у нас можете дістати протягом 60-денної продажи даром а кроні сего дістанете ДАРОМ НОЗОЛОЧУВАНИЙ ЛАНЦЮХ. Кождий замовлений дістане від нас зовсім даром годинник з зазулею і ланцюх, коли пришлете сейчас своє замовленнє на годинник кишеневий. Сей годинник є позолочуваний. Гарантований на 25 літ. Має дуже добрий механізм, зроблений з нікелю і стали з 21 камінями. Є гарантований, що буде добре держати час. Різьба на окладинах є дуже артистична. Се є найліпший годинник, який Ви можете купити. Є зроблений на подобу годинників зелізничих. Уважаний за один з найкальнїйших годинників. Хто бажає мати добрий годинник, обовязаний сейчас замовити сей зелізничої системи годинник. Ми певні, що Ви будете нам вдячні за него. Золотар почислиби Вам найменше $25.00 а у нас Ви маєте купити за $11.95. В додатку Ви дістаєте „Ну-ну" годинник і дорогий ланцюх даром.

Пришліть нам $1.00 задатку а решту Ви заплатите при доручеию Вам всіх річий у Вашій хаті. Пишіть сейчас на поновіщу адресу:

CONTINENTAL SALES CO., 2219 W. Walton St., Dept. 40, CHICAGO, ILL.

ПОЗІР! БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, ЩО ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕНЕ ЦЕРКВИ СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА

при 162 Норт 5-та ул., Бруклин, Н. Й., після помальовання

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 18. ВЕРЕСНЯ С. Р. ПІДЧАС СЛУЖБИ БОЖОЇ

Чину посвячення довершить Впр. о. Канонік Лев Левицький з Пасейку, Н. Дж.

Проситься всіх Українців і Українок Бруклина і околиці взяти в сім торжестві як найчисленнійшу участь.

ЗА КОМІТЕТ ПАРОХІЯЛЬНИЙ:

о. Володимир Лотович, парох.

ШИФКАРТИ

до Гамбурга, Ґданська, Бремену, Антверпії й до всіх инших портів, можете набути в нас по компанійчних цінах. Для родин і взагалі для бажаючих, зарезервуємо окремі каюти.

ПАШПОРТИ виробляємо в кількох днях БЕЗПЛАТНО. КУФРИ асекуруємо від всяких випадків аж до вашої місцевости. Порада і услуги — ДАРОМ.

Приходіть особисто або пишіть на адресу:

UKRAINIAN IMMIGRATION BUREAU,
245 COURT STREET, NEWARK, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ШИФКАРТИ

ДО КРАКОВА $97.75
ДО ЛЬВОВА $99.00

Паспорти виробляємо до кількох днів. — Посилаємо гроші до краю з повною ґваранцією. Всі справи нотарільні полагоджуємо точно і скоро. Голоситься тільки до менаджера українського департаменту Д. Бачальо.

SINGER STEAMSHIP AGENCY,
265 Warren Street, Jersey City, N. J.
cor. Montgomery St. Tel. Montgomery 364

ШИФКАРТИ

ДО ЛЬВОВА ЧЕРЕЗ ШЕРБУРГ $100
ДО ЛЬВОВА ЧЕРЕЗ ГАВР $100

Паспорти виробляємо до кількох днів. Посилаємо гроші до краю, по найнизшім курсі з повною ґваранцією. — По всякі інформації пишіть або зайдіть до:

EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY,
115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

ЗАХОРОНКА НА СЕЛІ.

А ти шибенику! А пособий ти! Ти ще живцем до гробу, заженеш! — нарікала і голосила молода Штефаниха, ведучи за руку малого, 5-літнього синка Михаська. Що хвилі амахувалася рукою, хотячи його вдарити та глянувши на замурзане порохом обличе і на сліди крови, що спливала йому каплями з розбитого носа, відчепталася з жалем і нарешті сама зачала плакати.

— Деж я тебе, Миаську, лишила? В дома, правда? Тиж казав, що будеш у садочку бавитися і чужих дітей не зачіпати... а ти куди пішов?

— Я нікого не зацінав... і нікуди не йсов... Яле як Петлик сказав мені, що хлопці ловлять у ліці либу, то я пелеліз пліт і пісов за ними подивитися.

— І подивився так, що туйтуй був би без голови прийшов; по що ти лазив на міст?

— Я на міст не лазив, лисе бігав з Петликом, хто более пелебізить, тай упав на камінє, але таки более був!

На таке наївне оправдання мати не здержалася і таки вдарила Михаська. Той в плач, а мати нуж і собі заводити та нарікати на долю.

— Чекай, небоже, приїде цеменї батько з поля, все розкажу, дасть він тобі, чекай! — грозила мати, ведучи малого на обійстя.

Все те бачила сусідка Андріїха, що гляділа через пліт і, як звичайно кума до куми, обізвалася:

— А за що ви так караєте дитину, сусідо?

— Карано? Йому ще мало кари, я іще замкну його у хлівці на два дни, і голоден буде сидіти! Та знаєте, що він, пособий, мало голови не зломив через свої збитки? Пішла я в полудне жати, а його лишила в садку. Бався, кажу, Михаську, я прийду вечером тай їсти дам, а в неділю щось гарне куплю. Думаю: послухає, таж то дитина. А він вам із „Петликом" пішов дивитися під міст, як паубки рибу ловлять, а потім стали оба по мості здоганятися, і хій як вам упав із моста та запоров чолом у камінь, аж кров потекла, цюркотом пустилася! Дивіть, який чистий — показувала Штефаниха, випихаючи Михаська наперед. — То кара божа, не хлопець.

— Пустіть його, нехай умиється, а самі пождіть, щось вам маю сказати.

Штефаниха пустила хлопця з рук, а той дарма, що „ранений", підскоком побіг у хату. Сама-ж приступила близше до куми, а та каже:

— Не буде вам, сусідо, добра з дитини, як будете її саму в дома лишати. Дитина жива, пусто сидіти не буде, все щось наброїть.

— Якаж на те рада? — питає Штефаниха.

— А посухайте лише мене, бо я також таке мала зі своїм Семком; він іще живійший, як ваш Михась. Та від коли посилаю його до Юстиний, маю частий спокій, безпечно йду на роботу, що йому нічого не станеться, а ще й чогось навчиться. Тепер як не той став, а ще й місяця нема, як посилаю.

— Я нічого не розумію і не чула про ніяку Юстину, до якої ви посилаєте хлопця.

— Розажу вам, послухайте. Знаєте ж Івана Кіданчука, що то на війні згинув, дочку Юстиною називається. Ходила до школи в місті і вже учительською мала бути, але батько згинув, нікому на господарстві було лишитися, хоч і мале воно. Матери вже давно не має, то вона лишилася в селі господарити. І от раз, буде тому з місяць, виходимо з церкви, а Юстинка збирає навколо себе жінок і каже:

„Послухайте, подруги! Бачу я день у день, як ви тяжко працюєте в дома і в поля, а праця ваша стає тим труднійша, що попри те треба вам іще й дітей малих доглядати. Візьмете їх зі собою, то заважають вам у роботі, лишаєте дома, то й хату можуть підпалити, або иншої пакости наробити, або себе покалічити. Знаєте, що я надумала? От заведу я у себе таку захоронку для дрібних дітей від 2—6 літ, як у всіх розумних народів робиться тай буду вам доглядати дітий за час вашої праці. Своєї роботи в мене не богато і собі загосподарю і вам вигоду зроблю, і дітей свого доброго навчу, бо вчилася й читала в книжках, та перебуваючи в німецькім краю, бачила, як се робиться. Згода?"

— Згода, сказали ми всі, і таки від першого понеділка стали водити до неї їдіти. Приводимо рано, як ідемо на роботу, приносимо хто молока, хто яєць, хліба, сира, а хто бідний, то й так погодується його дитина між богатшими, а вечером по роботі беремо діти. То кажу вам, що діти не можуть вам вечером наоповідатися, як вони вам бавились, що співали, куди ходили, що робили і що їм пані розказували. А які чемні всі поробилися, тихі.

Саме надійшов Андрій, ведучи за руку малого Семка.

— Добрий вечір, — сказав Семко, цілуючи маму в руку, а Штефанисі вклонився.

— Мамо, а ми знаємо нову забаву... „пташка". А знаєте, що нам пані казала? Що жили колись в Україні Козаки-Запорожці, такі хоробр стрільці, що Турка воювали...

— Добре, добре! Розповіш опісля. Тепер іди вечеряти, — каже мати.

Хлопець біжить у хату, а звертаючись до Штефанихи, кличе:

— А чому Михасько не ходить із ними до пані, там так гарно!

Попросила Штефаниха Андріїху, а та повела її рано з Михаськом до захоронки. Вже з далека почули веселий гамір діточих голосів, що наповнив подвіря „пані" Юстини. Дійшли до хати. На подвірю було вже около 30 маленьких дітей. Одні бавилися на траві, другі робили „колесо", треті виробляли щось із дощинок і паперу, инші копали якісь „грядочки". Над кождою групкою дітей наглядали розумнійші і статочнійші з поміж них, щоби не було сварки я незгоди. Винних не треба було скаржити. Вистало сказати: „Пані буде гнїватися", а виновник соромно червонівся і каявся...

Ось вийшла з хати пані Юстинка і Штефаниху привітала її і несміло спитала:

— Чи приймете, пані, ще мойого сина?

— Чомуж би не приймати? Усім радаби я помогти. Дивно мені лише, що ви досі не привели його до мене. А шкода, бо тепер треба буде його особно доглянути, навчити того, що вже всі вміють, бо аж тоді зможе він бавитися разом з иншими дітьми. Але нічого. Вже якось то піде, бо бачу по нім, що цікавий і здібний хлопець. А що пустунник, то ваша вина, Штефанихо! Кожда дитина хоче щось „броїти", бавитися, бо така дитяча природа, а щоби та рухливість і забава не вийшли ні дитині ні кому иншому на шкоду, треба нам надати дорогу, щоб дитина має йти, показати, „як" бавитися, дозволяючи і вичучючи дітей таких розривок які не то, що не пошкодять, але причиняться до розвитку сил тіла і душі у дитини. До того одначе треба, щоби дитина нас любила і слухала, а се можна осягнути коли безнастанно перебуваємо дітьми, цікаво розмовляємо з ними і погідно, лагідно поводимося.

За тиждень зійшлися Андріїха і Штефаниха під церковю.

— А що, кумо, ваш Михасько?

— Як перемінився, кажу, вам! Не пізнати його. Дай їй Боже здоровля, тій Юстинці. Тільки одна невигода, ща за далеко рано водити його аж туди. Другий кінець села, а моє поле у противному боці.

— Тай у мене так. Та що порадите?

— Над ним, призадумалися, жінки? — спитала Юстина, що прислухалася тій розмові.

— Та не кажіть, бо чула я все. Правда, за далеко вам до мене, іще таких є більше, як ви. І над тим я вже подумала та постаралася, що все буде гаразд.

— Як же то? Хиба не прогнівалися на нас і не проженете дітий із захоронки.

Засміялася Юстинка і каже:

— Борони Боже! Але ось що! Знаєте ви бабусю „рибку", що її дідусь тамтої осени умер?

— Якже не знати? Сидить же вона у своїй хатині, четверта хата від нас!

— От саме у неї буде ваша захоронка. Я вже говорила з нею і вона згодилася. Кому близше до неї, той поведе дітей туди. Кому до мене, той до мене.

Жінки не могли вийти з дива.

Від понеділка було в селі Іванівцях дві захоронки. Було йде який подорожний і дивується. На одним кінци села молоденька дівчина бавиться з пятьдесяткою малої дітвори, на другім кінци старенька бабуся розказує якій двайцяти діточок казку, або бавиться з ними у піжмурки... Бабусі потіха, а людям вигода. А молодій ідейній дівчині те внутрішне задоволення, що виховає Україні чемних діточок. І вже не почуєте від тоді в селі Іванівцях вереску зухвалого, не бачите піде замурзаних і закривавлених збиточників, ні зажурених материй. Старші працюють, а діти рстуть чемні і розумні. А йдучи із захоронки до дому, чи бавлячися часом коло своєї хати, не верещать, не вигукують і не кидають камінням, тілько бавляться тихо і чемно, вишукуючи собі все такі забави, що не зашкодять ні їм, ні нікому, та співають собі при тім гарні українські пісоньки, дитячі та патріотичні, яких вивчила їх „пані" Юстинка.

Михасько не хотів уже „Петлика" знати, аж той також записався і ходив до захоронки.

— Як то гарно в Іванцях, думає собі подорожний, — от коби в нашім селі таке! Ю.

(„Батьківщина".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРУКАРНЯ

У. Н. СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:

Статути, програми і тікети на концерти, представлення, пікніки і балі, як також коверти і листові папери для Братств, Товариств і Сестриць.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ

Представитель всїх Корабельних Лїній.

АГЕНЦІЯ ЗАЛОЖЕНА В 1910 р.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ

через Антверпен, Бремен, Гамбург, Роттердам, Гданьск і Триест, на найлучших і найскорших кораблях.

СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.

Пересилка і виміна гроший після курсу дня. ВІДЇЖДЖАЮЧИХ ДО ВИМІНИ ГРОШИЙ НЕ ЗМУШУЄСЬ.

По належні інформації і аплікації на пашпорти удавайтесь до знаного всїм від много лїт ГРИГОРЯ КУНАШЕВСЬКОГО, на адрес:

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N.Y.

Як добре обслугу дістанете від многих подорожуючих, спитайтесь задоволяти і Вас.

БАЛТИЙСКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО

ГАМБУРГ ..... 3 кляса .....$125 (і 65 додатк.)
ДАНЦІГУ ..... „ „ $135
ЛІБАВИ ..... „ „ $145

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ:

„ЛАТВІЯ" - - - - - - 21. ВЕРЕСНЯ
„ЕСТОНІЯ" - - - - - - 5. ЖОВТНЯ

Такси новий приміщ лінія між Лібав — Данціг — Галіфакс, Канада

Зарезервуйте місце у наших уповажнених агентів у вашому місті, або: BALTIC AMERICAN LINE, INC.; Gen'l Pass. Agents, 9, Broadway, New York City. E. W. HEMPF, Gen'l Western Agent, 120 N. La Salle St., Chicago, Ill.

УКРАЇНЦІ!

ЕСЛИ ХОЧЕТЕ МАТИ ДОБРУ І ВИГІДНУ ПОДОРОЖ В КАЮТАХ ДЛЯ 2, 4 і 6-ох НА ВЕЛИКИХ ЛОСПІШНИХ КОРАБЛЯХ І ЇХАТИ ВОДОЮ ЛИШ 7 ДНІВ.

ЕСЛИ ХОЧЕТЕ БУТИ СПОКІЙНІ І БЕЗПЕЧНІ ЗІ СВОЇМИ БАГАЖАМИ І МАТИ ЇХ ПОКИ СЕБЕ ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ ЧАС ПОДОРОЖИ АЖ ДО ВАШОЇ СТАЦІЇ.

ЕСЛИ НЕ ХОЧЕТЕ ЧЕКАТИ ДОВШЕ В НЮ ЙОРКУ, ЯК ОДЕН ДЕНЬ, ПРИХОДИТЬ АБО ПИШЕТЬ ДО НАС, А БУДЕТЕ ВПОВНИ ВДОВОЛЕНІ.

MORRIS ENGEL, Banker,
129 GREENWICH ST., NEW YORK, N. Y.

МИ ДОБЕРЕМО ВАМ СПОДНІ ДО СУРДУТА СПЕЦІЯЛЬНИ ЦІНИ НА ОСІННІЙ СЕЗОН

ЗНАК А. НАША ЦІНА $3.98, ВСЮДИ ИНДЕ $7.00.
ЗНАК В. НАША ЦІНА $6.50, ВСЮДИ ИНДЕ $10.00.
ЗНАК С. НАША ЦІНА $7.00, ДІБРАНІ ДО ВАШОГО СУРДУТА.

Сподні зі знаком А. є вшиті з сильного сукна як шкіра, веселої краски і дуже витіцні для доброго виходу. Сподні зі знаком В. є вшиті з правдиво 100% чистої вовни і гарним модним обшиттєм і виміченем. Всі вони є для з того сукна коштують около $50.00. Сподні зі знаком А і В є роблені в ріжних новітних красках, але сї ціни сподні ми добираємо до сурдутів. Сподні знаку С є її, які ми добираємо до ваших сурдутів і до сукна з якого робку ви нам пришлете. Ми не знаємо на чім, що ваш сурдутець $15.00, бо не на числимо більше як $7.00. Всї сподні робимо з таким кроєм який бачите на сїм образку в шивані, з 5-ма сильними шнєнями і „ретуш пет" і „англїн стайл", можном підгнати на пояс і шальки а у долу є закочені на 2 цали. Вповні гарантуємо що вони будуть гарно на Вас лежити, а враз переконаєтеся ми обмінимо або зверемо гроші. Хто купить дві сподні відразу, чи то для себе чи для другого, дістане $1.00 о пусту, т. є заплатить о доляра менше на цїй суті. Зміряйте китиєм обем Вашого стану і зробіть рудок. На тій самій китиці запишіть гудзики для міри довжини Вашої ноги. Не беріть міру для довжини сподень з бедра, а лише від кроку в долину. Залучіть зроблену міру до коверти враз з вашими грошми на 30 цент. на дві пари. Подайте в листі знак сподень (А. В або С), цвіту крій і краску, яка Вам подобається і пришлю до нас а решту гроший заплатіть при дорученю Вам товару. — Пишіть сьогодня:

HERCULES PANTS MFG. CO., 1206 N. Irving Ave., Dep. S., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКА ПАРТІЯ

УКРАЇНЦІВ

вибирається до краю кораблями „Джордж Вашінґтон" 3-го вересня, „Ордуна" 10-го вересня. На цих кораблях даємо вигідні каюти на 2 і 4 людей і окремі для родин. На бажання асекуруємо куфри.

О пашпорти стараємось в короткім часї.

Гроші пересилаємо до всїх частей світа скоро і найдешевше. Коли хочете відїхати до краю в товаристві краянів і бути обслуженими чесно, то ще нині шліть завдаток на каюту на одним з повисших кораблїв до:

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., New York, N. Y.
Corner 8th Street

З ПРОСОННЯ.

Коли я нині прийшов до табору і спитав, що нового чувати, мені сказали, що номер 875 побив номер 964 і то побив здорово, мало не на смерть.

„875? котрий це?"

„А з четвертого бльоку, з другого батальону, той, що на трубі грає."

„З Моргороду?"

„Цей самий, артист."

„А побитий?"

„Побитий, це псаломщик, що з ним на одній койці (ліжка в бараках для полонених) спав, — шляфкамерад."

„А за що він його побив?"

„Бог його зна за що! Спали, аж: трах-тарах! „Хто в Бога вірує, ратуйте!"— Такий там підняли, що ваха німецька прибігла. Ледве їх розвели."

„І де вони тепер?"

А деж би? Оден в околодку (крім загального лазарету, були частинні — околодки), а другий у гарешті."

Я пішов нерше в околодок. Знайомий фельчер сказав, що побитий лежить у гарячці і що його завтра переведуть у лазарет, бо нині місця нема, чикають аж хтось умре. (Наставилося кількох). Я попросив, щоб він пильнував недужого і пішов провідати гарештанта.

Сиділо їх кількох, усі, розуміється, — невинно.

Усі прохали мене, щоби їх випустили негайно, бо „якже так? — навіть не розібрали справи тай у тюрму."

А тюрма, це був такий барак як і другі, тільки мав закратовані вікнєця і великий біля дверий стовп.

„А Миргородець де?" — питаю.

„Артист? Він ось там на постелі."

Я зирнув у кут і побачив як під шинелею (вояцький плащ) ворухнулося щось живого.

Біля постелі лежали колодки (черевики довбані в дереві, такі як носять голяндські рибаки), одна від другої далеко, якби боялися і тікали від себе.

„Здорові були, Семене Петровичу!"

Зпід шинелі вищірилися до мене густі, білі зуби.

„А, це ви! Милости просимо, сідайте! Нема на чім? Звиняюся. Я, бачите, не дома."

„Знаю, але чогож ви попали сюди?"

„Або я знаю чого? Це, як псаломщик каже, — притча во язицїх. — Таке специфичне дїло." (Він слухав усяких таборових курсів і любив уживати чужі слова.)

„Нїмці не будуть питати, чи специфичне, чи не специфичне, а покарають за те, що побили товариша. Вже йому два зуби вибили, Семене!"

„Ну, так що?"

„Розкажіть хоч правду, то може я вам що і поможу."

„А сміятися не будете?"

„З кого?"

„А з мене, бо це смішно, їй Богу смішно, виб і до рана не вгадали, за що я його побив. Так слухайте! Вчора копав я у одної Нїмки картоплю. Така здорова жінка, гарна, її муж на війні; кажуть, у нас стоїть, на Україні, може навіть у моїм Миргородї. І діти у цеї Нїмки є, гарні діти, як наші, лиш не договорищіся з ними; усе шевал! шав! як жабенята. Потрапся я з ними, нагодували мене вертаю в табор, — сплю. Снится мені, що війни нїякої нема і не було і що мені це так тільки снилося, немов то я попав у полон, а я у Миргородї дома. А Миргород — краса! Та ще на весну, як розцвитуться сади, як розсїваються пташки, як висиплються на небо усї зорі, які тільки де є. У Нїмців, знаєте, єсть всьо як слід, але таких ночий як наші, ій Богу нема! Ну, і такої жінки як моя, я тут теж не бачив..."

Він зітхнув і сумно став дивитися на свої босі ноги.

„Три роки, як я пішов від неї, кілька місяців як письма жадного не маю. Скучно! Отож-сплю я, і сниться мені, що я у Миргородї, на своїй власній постелі. Буджуся, маю рукою, а це — псаломщик біля мене! І така мене, бачите, злість вхопила за серце, якої я за весь час війни не зазнав, така лють, що я не знаю як я його бив і як я його не забив... Псаломщик... Пфу!"

І він знов вищірив до мене свої густі, білі зуби.

Богдан Лепкий.

ЛІКВІДАЦІЯ ДЕЯКИХ ПОЛЬСЬКИХ ТАБОРІВ

З поручення військової влади приступлено до ліквідації деяких таборів для полонених і інтернованих. Будуть ліквідовані табори в Плоцку, Вадовицах, Торуні, Вожанах і Пикулачах.

ДЛЯ ПЕВНОСТИ І ЗАБЕЗПЕКИ

складайте Ваші гроші в

THE BOSTON NATIONAL BANK

161 HANOVER STREET, BOSTON, MASS.

Ми пересилаємо гроші впрост до Галичини і України по дуже низьких цінах і даємо пересилаючим посвідку відобрання гроший і краю в як найкоротшім часї.

Сей банк є членом Federal Reserve System. 05,06

ВЕЧІРНЯ І УТРЕНЯ.

Часть перша обнимає богослуження на неділї і празничні подвижні з каноном покаянним, богослуженем страстного тижня, службами общими святим, евангелиями воскресними рядовими і календар цїлого року з пасхалією. Ціна $4.00

Часть друга обнимає богослуженя на праздники невідомкі з предпразднествія до на неділї цїлого року, з царськими часами і великим повечерієм по Богоявленю і Благовіщенє і Рождество Хр. і календар цїлого року з пасхалією. Ціна $4.50

Хто замовить обі книжки нараз, то вишлемо за $8.00.

Пишіть на адресу: 12,4,6
UKRAINIAN BOOK STORE,
437 N. Sixth Ave., Scranton, Pa.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сїй рубрицї містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без „новаких покликів).

Цїна одної стрічки 10 центів.

BRIDGEPORT, CONN.

Заходом Співацького Аматорського Кружка „Бандурист", відограється в суботу, дня 17. вересня в Сокол гали, 525 Галїет стр., комедію в 3-ох дїях зі співами і танцями ТРІЙКА ГЇЛЬТАЇВ. 16-17

Просимо до участи усїх щирих Українців з Вест Порт, Сант Порт і околиці. В сїм представленню побачимо досить корисних примірів а сміху три рази більше як з Чапого Чаплина. Маємо ті до американських шовах то-саме-нати чужих, і не мали користи з того, то є много корисніше буде коли ми побачимо свою штуку у своїй мові. Се представленє буде гране перед першим у Бріджпорті і по околиці. Тож просимо не обминути сю добру нагоду побачити нашу штуку. Ми не даємо представленя що вечерад, але раз на пів року і тому всї щирі Українцї повинні прибути усї як один. Чистий прихід призначений на нашу парафію.

В. Бенгрнович, В. Кузів.

ELIZABETH, N. J.
ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНИК
відбудеся заходом
Бр. св. Володимира, від. 65 У. Н. С.
В НЕДЇЛЮ, ДНЯ 18. ВЕРЕСНЯ С. Р.
в Dark Lane і Fay Avenüe,
Elizabeth, N. J.

Хто був на першім пікнику де забавились вдоволяючо, певно прийде і на другий та привозвають більше приятелїв, щоб при первородній перекусї та звуками новозорганізованої бандзи тогож братства під батутою учителя п. Едельмана забавитись на остатку заки упаде сніг, бо знов треба буде чекати аж цїлий рік на таку нагоду забаву. 16-17

Піхотою ідесь просто Washington Ave. аж до місця забави, а їхати найкрасше жовтим Rahway Jitney і злїзти на Дарк Лейн.

Тож прийдіть всї старші і молодші, щоб потім не жалувати як стратите сю послїдну нагоду забавитись.

Уряд Братства.

ЧОМУ ВАБИЛОНЦІ ДІСТАЛИСЯ ДО ЄГИПЕТСЬКОЇ НЕВОЛІ?

На повисше питання небудь хто вже відповість. Вабилонцї були більше цивілізовані чим Єгиптяне. Вабилонцї мали заведену знаменну одноуправу і від них прийшлися знання, спеціально розуміння ночи на астрономії та ґеоґрафії. Вони були сї, котрі вистановили великі будови, які були поважані ж з одних найбільших творів світа, а помимо сего дістались вони до неволї єгипетської. Се сталося тому, що вони забули, що мораль краде найголовнїйшою силою державним в добрім стані державну машинерію. Доки Вабилонцї трималися в границях сильної моралї, мали і сильну дисциплїну, але скоро з тої моральної висоти трохи узвалися, їх сила почала падати а за сим взяли над ними верх Єгиптяне. Кождий чоловік, доки заховує мораль, доки може запанувати над своїми тілесними похотями, доки в своїм ваном, скоро ослабне, в тій то енерґії падає і зникає в багні гріха. Хто хоче задержати свої енерґію аж до кінця житя, мусить уважати на який родаж йому ту енерґію. Таким є Боєвкове Лїчиче Гірке Вино. Дістати його можете у всїх аптиках або в лїпших ґроссерях. Як що там його немають, пишіть собі по него впрост до того, що його виробляють. BOSAK MANUFACTURNG CO., Scranton, Pa. 16,18,20
—Адв.

ПОЛЬСЬКА ПОЧТА!

Листи адресовані по українськи, щоби дійти до Голоґір біля Золочева, потребують двох тижнїв. Викидання української межлежної прези з опасок і всування в них рептильни „Рідний Край", дальше не устає. Нам подають, що се робиться між иншим в поїздах. Часто біля зелїзничого шляху можна найти викинені з потягу українські газети.

СМІШНЕ.

Четар до новобранця: Кажете, що не можете їсти військового хлїба?

Новобранець: Голошу слухзиню, що так є!

Четар: А чому не можете?

Новобранець: Бо викрадають менї товариші...

—o—

Жінка до мужа, що вертає пяний пізно в ночі:

І ти не встидаєшся такий пяний приходити до хати і менї в очі дивитись?

Чоловік: Чекай, Яядоо, я зараз загашу лямпу.

—o—

Бордун: Котрий чоловік найвідважнїйший?

Ворвун: Лисий.

Бордун: Чому?

Ворвун: Бо не боїться, щоби йому хто волося обсмикав.

—o—

Батько до сина, якого щойно вибив:

— І чому ти хлопче не поправишся але змушуєш мене карати тебе? Чи ти знаєш, що за кождим разом, коли я тебе мушу бити, мене се так само болить?

— Так, але не в тім самім місци.

—o—

Петро: А що, ти вже оженишся?

Іван: Та оженився.

Петро: А що молоде взяв, путяще?

Іван: Молоде! сорок літ ходило без запаски, а сорок в запасці.

Петро: А взяв що за нею?

Іван: А взяв. Дванайцять дїдів та дванайцять повдаторів, — коли хочеш, щоб всї були вкупі, то збирай по дорогах.

—o—

Учитель: Хто то є посол?

Школяр: Той хто виголошує бесїди!

Учитель: Я також виголошую бесїди а я не є послом.

Школяр: Так, але посол виголошує мудрі бесїди...

—o—

Їхав чоловік на ярмарок і подибали його в лїсї розбійники. Обдерли його та ще й хочуть повісити. Оцей кажуть вішати, а другі — ні. Сперечаються, а чоловікові вишучило слухати і він відізвався до них: — Та ну бо вже, або вішайте, або пускайте, бо менї на ярмарок треба!

—o—

Селянин пошукував в газетї інструктора для сина. Зголосився листовно один студент фільософії а селянин відповнче: „Приїжджайте! Хоч ви і фільозоф, але з вашого висиання виходить, що ви порядний чоловік..."

—o—

Марчак: Дячого свому хлопцеви хочете конечно дати імя Висаріона?

Ішак: То рідкий святий, мало хто носить його імя, тож буде мі лїпше опікуватися моїм сином.

—o—

В громадськім уряді.

Війт: Укараю тебе 50 марками, бо мимо заборони кебешу.

Жебрак: Пане війте, та я маю тільки 30 марок.

Війт: Ну, то йди вижебрати ще 13 марок!

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія, від. 229, повідомляє, що мітинґ відбудеться о 1-ій годині пополудни в недїлю, 18 вересня, в гали первородній при 7-мій улици. На тім мітинґу будеться вибирати балевий комітет, а крім того є ще инші важні справи, котрі треба конечно полагодити. Неявившися члени заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — М. Коцюпка, предс.; Б. Тарас, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. „Любов", від. 370, повідомляє, що мітинґ відбудеться о 2-ій годині пополудни в недїлю, 18. вересня в гали церковній під ч. 127 Парк стр. На порядку нарад є важні справи до полагодженя. Неявившися член заплатить кару 50 ц., а урядник $2.00. — Я. Шпець, предс.; М. Сампара, секр.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє своїх членів, що мітинґ відбудеться в суботу, 17. вересня, о годині 7.30 вечером, під ч. 93 Вен Бюрен стр. На порядку нарад є дуже важні справи до полагодженя. Будуть наради щодо купна бондів для визволення Східної Галичини зі рук ярма польської окупації. Всї товариші повинні як се одна єдиняча чи мітинґ і ту важну справу порішити межи собою, бо був би встид і ганьба, як би ми лишилися позаду инших громад. Ми повинні зійтися спромадно на той мітинґ і взяти участь в нарадах та заохотити оден другого щодо купна бондів, котрі богато поможуть для визволення нашої рідної землї, в котрій тепер Ляхи господарують. — Л. Ляпчик, предс.; С. Стойко, кас.; Я. Лещишин, секр.

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Миколи Темонишкий, гр.-кат. парох з Устю зелєвского, помер дня 10. серпня, з причини звапнення артерій, в 74. році житя.

Померший мав трох синів і дочку. Дочка зажмаю за замаїйним професором Михайлом Ростковичем. Старший син Володимир, від наймолодших, а найлучших наших товаришів, помер в Одесі; третий син перебуває на еміґрації в Америці.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймаємо. — За одноразове оголошення в сїй рубрицї платиться 2 цент. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово за кождочасне поміщення. Одноразове оголошення з 5 стрічок $1.00.

НА ПРОДАЖ ґросерия і буфетня в відповідним місци межи Українцями. Хто хотїв би набути добрий бізнес по умірковаїй цїнї, прошу зголоситись до штору під ч. 59 Beacon St., Newark, N. J. 16,7,9

РЕСТАВРАНТ ПРОДАЄТЬСЯ зі всїм, що є в стоці за девять сот дол.; малий плян але вигідний, 5 столів, в добрім положенню, межи фабриками. Centre St., близько C. R. R. of N. J. Station, Garwod, N. J. 15-17

ДЯКОЧИТЕЛЬ приймє сейчас посаду, є вповні опитним у дякочительськім званю. Ласкаві письма прошу висилати на адресу: ДЯКОЧИТЕЛЬ, 634 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. 15-16

БАЛТОВСЬКОГО ЛІНІЯ Корнійового і ПОЯ ФІЦІЯ з селя Суботівки, Подільської губ. (Велика Україна) пошукує брат і односелець Балтовський Іван-Юхтимів, перебуваючий в Українському Таборі „Б". Пардубіц, Чехословакія. Всї другі часописі прошу о передрук. 15-16

КОЛИ ХОЧЕТЕ КУПИТИ ФАРМУ, то напишіть до нас і подайте свою адресу а ми вишлемо Вам катальог з рібними фармами безплатно. S. KAPLAN, 276 Grand St., New York, N. Y. 07-19

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛЇ З ЛІСОМ

в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акер, 15 миль ходу від міста, в місті є 6 фабрик. Годоситись устно або писемно до: 95-

T. J. HRYCEY & CO.,
329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

ДАРОМ КОЖДОМУ.

Гороскоп або астрономічний ворожбит кождого чоловіка від колиски дак до гробу; як також богато легких дуже цікавих штук магічних і богато инших дуже цікавих і поучаючих річий, при помочи котрих кождий добре задоволиться. На пересилку гороскопу і катальогу залучіть 6 цент. почт. марку. Пишіть і адресуйте: 174з—

L. PIASECKA,
226 E. 14th St., New York, N. Y.

НИКОЛАЇ ГЕРМАН
DELICATESSEN
227 Ave. B, near 14th St., New York

Український склад мясних виробів найлїпшого гатунку, як: старокраєво ковбаса, шинка, вуджена солонина, кишки і сальцесон свого власного виробу. 8Інр—

Цїни умірковані услуга чесна.

Пашпорти, шифкарти, гроші старокраєві найскорше, найтаньше пошлядовуємо Канцелярія Нотаріальна 28пс

T. J. HRYCEY CO.
329 S. 4th St.
PHILADELPHIA, PA

The Pittsburgh Commercial Bank
410-12 SMITHFIELD STREET
(коло Почтового Офісу)
PITTSBURGH, PENNA.

Пересилає гроші до всїх частей світа

Продає корабельні тикети на найлїпші лінії. 05пс28

Приймає депозити і платить 4%.

Дає безплатну пораду.

Виготовляє правні документи.

Старається о відділенїи і пашпорти.

Обслугує своїх краянів чесно.

(Велике довіре серед банку у людий є найлїпшою рекомендацією).

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА. — НОВИЙ МОДЕЛЬ. — УДОСКОНАЛЕНИЙ. — ЛІПШИЙ ЯК ДАВНІ. — СЛАВНИЙ ДОКЛАДНИЙ ГОДИННИК. — ЗВІСНИЙ В ЦІЛИМ КРАЮ ПРО ТОЧНІСТЬ В ДЕРЖАНЮ ЧАСУ.

945 Ім. 21 КАМІНЬ
ЗЕЛЇЗНИЧНИЙ ГОДИННИК

Накручується і виставляється спеціяльним толочком. Розмірн кушин і женщин. 20-літні ґарантовані точнеї поділяючі лопецькі окоцьки, гарно окрашені. Їде звичайно, спеціально пожадний зелїзничими, котрі потребують певного годинника. Ґарантований на 20 лїт. Спеціяльна нагода: Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу: С. О. Д. $9.45 і коштн пересилки, з правом докладно обзирти. Коли не вдоволитесь, то не платіть ні цента. Дуже гарнїй позрачуваний ланцушок і дармовиє дарон до кождої годинки. 04115

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Hobbs Bldg., Chicago, Ill.

ФАРМИ!

ФАРМА НА ПРОДАЖ,
80 акрів, будинки, знаряди, урожай, 3 корови, кінь, гуси, кури і свині $2500, готівки $1.000; 2 милї до ріки, стованих і ґузикових. STANLEY NYCZAY, Staffordville, Conn. 15-16

Маємо на продаж кілька добрих фарм і БОРДИНҐ ДОМІВ в найлїпшім стейті. Мала вплата готівкою, решта після умови. Фарми в цїнах від $1000 і висше. Когди приймесь як тінку. Пишіть або голосіться особисто. AMERICAN BUSINESS EXCHANGE, J. Karasick, Foreign Dep. 1493 Broadway, Room 534, New York, N. Y. 15-17

КУПУЙТЕ ДОБРІ ФАРМИ!

Фарма 100 акрів, дім з 9 кімнатами, стодола і другі забудовання, 8 шт. худоби, один добрий кінь, 100 курий, 4 свині, одна миля від міста. Ціна $3600, вплати $1600.

Фарма 150 акрів, новий дім з 10 кімнатами, велика стодола і другі забудовання, 12 добрих корів, 2 коні, 100 курий, дуже збіжа, всякі машини, 1 мілїй від міста. Ціна $5.500, вплата $2.500.

Маємо ще і другі фарми до продажи. — Голосіться до:

PISARKO & POKUTNY,
406 East 5th St., New York City.

НА ПРОДАЖ

1) Фарма 35 акрова в стейті Нью Джерзи, обсівна і обсаджена, близько міста і стації, бо всего в віддаленю одної милї, а пів милї від школи, дуже гарнім положенню; почта перходить по при фарму, дім о 7 комнатах дуже добрий, нова барна, стайня, возівня, курник і кошниця, молодий гарний сад, пара коней, корова, свиночок, до 500 курий, усе машинерия і господарча. Ціна 4700 дол. з чого половина готівкою.

2) 50 акрів землї в стейті Нью Джерзи, 2 коні, 4 корови, 2 телят, 250 курий, 3 свинкй, 30 акрів упраного поля, 10 пасовиска, 10 грубого лїса, гора хата о 3 румах, водяний ґазолїновий пила і инші знаряди рільничі, в дрібній околицї, 4 милї від міста. 4200 дол. Половина готівкою а решта на сплати.

Пишіть або зайдіть до:

D. ГРИГОРАК.
119 E. 7th St., New York, N. Y.

ДОБРА ФАРМА до продажи коло міста Amsterdam, N. Y.; без агента 62 акри землї, 7 покоїв дім, мурована стайня, стодола, 2 возівнї, кузня, 4 курники, 2 коні, 4 корови, 2 яловки, 3 бедгори, 100 курий, 2 дкри карофель, 2 акри корня, 25 возів сїна, 8 возів вівса, 30 бушлїв жита і вся машинерія господарська. Ціна $3.700 вплати $2.000 а решта на морґич. Пишу, голосистрю між 6—10 вечер.

PAUL KUTYNSKI,
263 Avenue B, межи 15-16 улицями
3th floor, New York, N. Y. 12-17

ГАМБУРҐ
Просто до
ГДАНСЬКА І ВАРШАВИ
новими кораблями
ORBITA ..... September 24
ORUPESA ..... October 8
ORDUNA ..... October 22
Каюти для женщин і родин.
ГЕ ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York
117 W. Washington St., Chicago
або у місцевих агентів

Телефон: Dry Dock 1118
ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 St. Marks Pl. (8th St.)
коло Другої Евеню
Приймає щоденно: 9—11 рано; 1—2 попол.; 6—8 вечер. У неділї і свята: 9—1 попол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І ЖЕНЩИН
Години приймання: від 9. рано до 9. вечер, в неділї до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лїчить всї хронічні застрілі слабости мущин і женщин.
ЛІКАРСКА ПОРАДА ДАРОМ
Dr. ZINS
110 EAST 16th ST., N. Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год. від 9. рано до 8. вечер.
В неділї від 9. рано до 4. пол

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лїчить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники
Без рікниці в котрій сторонї Шікаґо або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і завозить трупи. 26пс
2231 W. Chicago Ave.
Телефон: Seeley 4252